

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationum// Roberti Bel-//larmini Politiani,// Societatis
Iesv// De Controversiis// Christianae Fidei, Adver-//sus
huius temporis Haereticos,// Tomus ...**

De Sacramento Evcharistiæ - Sex Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1589]

VD16 B 1603

XXI. De veritate primæ Orationis Canonis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54113)

CAPVT XXI.

De veritate primæ orationis Canonis.

Nunc demum veritas Canonis demonstranda est quod facile fiet, si ad ea respondeamus, quæ aduersarij contra singulas preces Canonis obiciunt. **P**rima igitur oratio Canonis, quæ incipit: *Te igitur clementissime Pater*, extenditur vsq; ad illud: *Hæc igitur oblationem*; illud enim: *Memento Domine*. Et illud: *Communicantes*. Et *memoriam Venerantes*, non sunt diuerte orationes, sed partes sunt primæ orationis, vt colligitur, tum ex conclusione: *Per eundem Dominum nostrum*, quæ ponitur in fine harum omnium precum; tum etiam, quia illud: *Communicantes*, non haberet vllum sensum, nisi continuaretur conuenientibus precedentibus verbis. Itaque prima oratio Canonis continet nomina eorum, pro quibus offertur, & in quorum honorem offertur sacrificium, id est, mortalium, qui sunt in Ecclesia militanti, & etiam Sanctorum, qui cum Christo regnant in cælis. Ac **P**rimus nominatur Ecclesia. **S**ecundo, **P**apae. **T**ertio, Episcopus loci. **Q**uarto, Rex in quibusdam Ecclesiis. **Q**uinto, omnes Orthodoxi in genere. **S**exto, particulares personæ, sed secretò. **S**eptimo & vltimo, Apostoli, & Martyres.

Vbi est **O**bservandum, orationem pro Ecclesia, haberi in omnibus Liturgiis, & vt supra ostendimus, nominatim notatur ab Optato Mileuitano, lib. 2. contra Parmenianum, etiam pro Episcopo loci, habetur in Liturgiis omnibus.

Papæ nomen non habetur in antiquis Græcis Liturgiis, sed in Liturgia Chrysostomi à Leone Tusco Latine reddita inuenitur nomen Nicolai Papæ: ex quo intelligimus etiam Græcos posterioribus temporibus illud addere solitos. Apud Latinos videtur esse antiquissima consuetudo: nam nonnullum Alcuinus ante annos DCCC. in lib. de officiis, Canonem explicans, meminit huius rei, & causas reddit, cur pro Ecclesia subiungatur nomen Papæ; sed etiam Valense Concilium ante annos M. C. celebratum, can. 4. alias 6. cõstituit, vt in Gallicanis Ecclesiis nomen Papæ Urbis Romæ in omnibus Missis recitetur.

Nomen Regis rectè etiam adiungitur in iis locis, quæ Regibus subsunt: nam & Innocentius III. & Bonaventura in

explicatione Canonis agnoscunt hanc vocem; & omnes antiquæ Liturgiæ id seruant, & ex Apostolo, 1. Timoth. 2. id colligunt Ambrosius lib. 4. de Sacramentis, cap. 4. & Augustinus epist. 59. ad Paulinum.

Quod sequitur: *Pro omnibus Orthodoxis*, Micrologus, cap. 13. scribit, esse superfluum, & non haberi in emendationibus libris: tamen habetur apud Alcuinum loco notato, qui vixit CCC. annis ante Micrologum, & apud Innocentium III. & alios omnes; quocirca vsu ipso auctoritatem obtinuit, nec debet omitti. Intelligimus autem hîc per omnes Orthodoxos, vt S. Bonaventura exponit, non omnes omninò fideles; tunc enim verè esset superflua hæc particula, cum idem sit offerre pro tota Ecclesia, & pro omnibus Orthodoxis: sed omnes alios præter Papam, Episcopum proprium, & Regem proprium, ac si diceremus; Offerimus primò pro omni Ecclesia in vniuersum, deinde in particulari pro Papa, pro Episcopo, pro Rege, & pro omnibus aliis fidelibus, siue Principibus, siue priuatis.

Aduersus hanc primam orationem, PRIMA obiectio est Lutheri in lib. de abroganda Missa: *Quis non videat*, inquit, *Canonem esse compositum ab aliquo verboſo, & parum spiritali? quid enim attinet verbis ita superfluere; Hæc dona, hæc munera, hæc sancta sacrificia?* Similis obiectio est in libro contra abominationem Canonis, vbi reprehendit illud: *Omnibus Orthodoxis, atq; Catholicis, & Apostolica fidei cultoribus:* idem enim esse videtur pro Orthodoxis, & pro Catholicæ fidei cultoribus.

RESPONDEO; Satis apparet, Lutherum solùm calumniandi libidine hæc obieciſſe; nam alioqui non poterat ignorare, ad affectum explicandum, multum facere repetitionem eiusdem rei, præsertim vocibus diuersis. Certè Liturgiæ Basilij, & Chrysostomi plenæ sunt eiusmodi repetitionibus, Confessiones item Augustini, quæ ad effectum excitandum potissimum diriguntur, passim inculcant eadem multis vocabulis. Cantica Scripturarum, & Psalmi, vix aliquid semel pronunciant, quod non iterum aliis verbis repetant. Psalm. 92. *Quoniam ecce inimici tui Domine, quoniam ecce inimici tui peribunt.* Psalm. 115. *Ego seruus tuus, ego seruus tuus, & filius ancille tue.* immò Psalmus ille 118. qui est omnium longissimus, idem ferè omnibus versiculis repetit. Lucas cap. 18. cum narraſſet

raffet Dominum prædixisse Apostolis mortem suam propinquare, subiungit: *Et ipsi nihil horum intellexerunt; & hoc Verbum istud absconditum ab eis: & non intelligebant quæ dicebantur.* Si Lutherum consulamus, verbosum Lucam, & ipsum spiritualem appellabit: at ipse Spiritu sancto dictantem illa verba multiplicauit, vt intelligeremus, Apostolos eo tempore longissimè abfuisse ab ea cogitatione, vt existimaret, Christum moriturum. Apostolus etiam 2. Corinth. ii. cum ait: *Hebraei sunt, & ego; Israëlita sunt, & ego; semen Abrahae sunt, & ego:* certè idem ter repetit, nec tamen frustra, quia repetitio illa magnam emphasim habet.

SECUNDA obiectio eiusdem Lutheri in eodem loco. *Ambr.* consecrationem vocantur panis & vinum sacrificia sancta, & illibata, quod videtur absurdum; quia si sancta sunt, cur peccatur in eadem oratione à Deo, vt illa benedicat? Si sacrificia sunt, ergo panem, & vinum Deo sacrificamus.

RESPONDEO; Panis, & vinum rectè dici possunt panem, & vinum, post consecrationem, sacrificia sancta, & illibata. Sacrificia quædam, quia sunt materia sacrificij, & iam dedicata, & purgata, vt ex iis fiat sacrificium; nam & in lege veteri dicebantur purissimæ sacrificia oues adhuc viuentes, quando scilicet adhibebantur, vt immolarentur. vnde est illud CYPRIANI in oratione de eleemosyna: *Dives, & locuples in Dominicum sine peccato venis?* Dicuntur autem meritò sancta, & illibata, quia pura, & consecrata ad vsum diuinum per priorem consecrationem sunt; & etiam quia pura, & sancta intentione offeruntur ab Ecclesia. Sed quanquam eo modo sancta sint, tamen sanctiora fieri debent per mutationem in corpus, & sanguinem Christi, & idè rectè petimus, vt Deus illis benedicat, vt que sanctificet, nimirum vt sic fiant nobis corpus, & sanguis Christi, vt infra in alia oratione petimus.

TERTIA obiectio eiusdem ibidem. In Canone dicitur: *Quæ tibi offerimus in primis pro Ecclesia tua.* At illa sacrificia ex mero pane, & vino constant; ergo panem, & vinum Deo offerimus pro Ecclesia. Neque potest responderi, illud, *offerimus*, accipi pro futuro, & referendum ad hostiam consecratam, quasi sensus sit, Offerimus, id est, mox offeremus: nam repugnat huic solutioni demonstratiua particula: *Hac dona hæc munera, &c.* dicimus enim nos offerre illa dona, quæ tibi offerimus, vt infra in alia oratione petimus.

RESPONDEO

RESPONDEO; Mira est hæreticorum leuitas. Nam idem Lutherus qui in hoc libro de abominatione Canonis, tanquam rem valde absurdam ex Canone colligit, quod videamur Deo panem offerre, non Christum: idem in libro de captiuitate Babylonica, cap. de Eucharistia, dicit, Catholicos existimare se Christum Patri offerre; & ibidem monet Sacerdotes, vt intentionem suam dirigant ad panem offerendum, non ad Eucharistiam: *Observent, inquit, se Sacerdotes hoc perdito, & periculosissimo seculo, qui sacrificant, vt Verba Canonis maioris, & minoris, cum Collectis, qua nimis aperte sonant sacrificium, dirigant non ad Sacramentum, sed ad ipsum panem, & Vinum consecrandum: nam panis, & Vinum antea offeruntur ad benedicendum, sed postquam est benedictus, & consecratus, iam non debet offerri.*

Sed ad argumentum RESPONDEO; Panem rectè dici offerri pro Ecclesia, non quod ista oblatio sit propriè sacrificiū propitiatorium, sed quia est dedicatio rei, ex qua faciendū est sacrificiū propitiatorium: sicut paulò antè dicebamus de nomine sacrificij, quod tribuitur pani, quia est materia sacrificij. Quare cùm dicimus, nos offerre panē Deo pro Ecclesia, sensus est, nos offerre Deo panem consecrandum, & ex quo per consecrationem verum sacrificium Deo immolādum est pro Ecclesia. Neq; alienū est hoc à modo loquendi Scripturæ diuinæ, siquidem Leuit. 4. 5. 6. & alibi, iubentur singuli quiq; de populo offerre agnū, vel aliquid eiusmodi in sacrificium pro peccato, & tamen non quilibet de populo propriè sacrificabar: id enim erat solius Sacerdotis munus, sed dicebantur illi offerre sacrificium pro peccato, quia offerebāt materiam, ex qua sacrificium pro peccato faciendum erat.

QUARTA obiectio Lutheri ibidem. In prima oratione Canonis dicitur: *Qua tibi offerimus, vel qui tibi offerunt pro redemptione animarum suarum.* Et ibidem de iisdem offerentibus dicitur: *Quorum tibi fides cognita est, & nota deuotio.* Si igitur isti fideles & deuoti sunt, certè redempti sunt: si redempti sunt, quorsum offerunt pro redemptione animarum suarum? nōne idem est, ac si diceretur, redemptos Christi sanguine non esse verè redemptos, sed indigere iterum redimi vno panis frustulo?

RESPONDEO; Quod attinet ad frustum panis, iam diximus panem non offerri, vt sit sacrificium propitiatorium, sed

sed vt sit materia sacrificij propitiatorij. Quatum ad redemptionem fidelium & deuotorum, apud Lutheranos quidem nulli putantur esse fideles, & deuoti, quin simul iusti sint, proinde redempti, quoad animam: apud Catholicos tamen, qui fidem sine charitate esse posse sentiunt, non dubitantur esse iusti fideles, & etiam deuoti imperfecta quadam deuotione, quatenus tamen nondum iustificati, & per hoc nec redempti sunt, eo modo, quem mox explicabimus, quales sunt, qui penitentiam agere incipiunt, & cupiunt quidem ad Deum conuenire, & pro hac re orant, & Missas deuote exposcunt, licet nondum ad perfectam contritionem peruenerint. De his igitur uel Canonis commodè accipi possunt.

Sed præterea, vt Lutherani intelligant non esse absurdum si redempti redemptione alia indigere dicantur, ANIMAM VERTENDVM est, in Scriptura quinq; modis accipi redemptionem; & proinde posse eos, qui vno modo redempti sunt, opus habere, vt aliis modis redimantur. PRIMA dicitur redemptio ab omni malo culpæ, & pœnæ, per solutionem precij sufficientis: & hoc modo omnes omninò homines redempti sunt per Christi crucem, iuxta illud Apostoli 1. *Tantum Qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus.*

SECUNDA est redemptio à malo culpæ per applicationem illius precij in cruce soluti: & hæc redemptio est ipsa redemptio. Rom. 3. *Iustificati gratis, per gratiam ipsius, per redemptionem, quæ est in Christo Iesu.* & hæc redemptio plures redempti sunt, etiam si prima redemptio redempti sint.

TERTIA redemptio est à debito pœnæ, quod sæpe mutatur in dimissam culpam, iuxta illud Prouerb. 13. *Redemptio animæ est diuitia sua: diuitiæ enim cum in pauperes expèduntur, à pœna liberant homines; & hæc redemptio sæpe indiget illius gratiam, qui primo & secundo modo redempti sunt.*

QUARTA redemptio est à peccato futuro; dicitur enim Deus redimere eos, quos præseruat à peccato, in quod ab eis qui incidissent. Psal. 33. *Redimet Dominus animas seruorum suorum, & non delinquent omnes, qui sperant in eo.*

QUINTA redemptio est à corruptione, & ærumnis omnibus huius vitæ, quæ fiet tandem in vltima resurrectione. Luc. 21. *Leuate capita vestra, quoniam appropinquat redemptio vestra.* & hæc vltima, vt etiã superiore redemptio, omnes redempti sunt, quamuis sanctissimi sint. PORRO prima redemptio

prio non obinetur per Missam, quia in cruce peracta est, tamen in Missa representatur, & applicatur: ad reliquas omnes obtinendas Missa non parum confert, & ideò nihil est mirum, si dicatur offerri pro redemptione fidelium, & devotorum.

QVINTA obiectio est eiusdem Lutheri ibidem, qui reprehendit illud: *Communicantes, & memoriã venerantes*. Christus enim instituit Cœnam, ut esset Communio viuorum; auctor autem Canonis facit etiam mortuos communicantes.

RESPONDEO, illud: *Communicantes*, dupliciter exponitur à veteribus. Quidam, ut Alcuinus, Amalarius, & alij, referunt illud, ad Communionem cum Sanctis, ut sensus sit; Offerimus hoc sacrificium cõmunicantes memoriis Sanctorum, & eosdem Sanctos venerantes: vbi non fit mentio Communionis per manducationem Eucharistiæ, quæ non conuenit mortuis: sed Communionis per societatem, & coniunctionem in corpore Christi mystico. Alij, inter quos est Micrologus, cap. 12. & Hugo Victorinus lib. 2. de officiis, cap. 29. volunt illud, *Communicantes*, referri ad offerentes inter se, non cum Sanctis, ut sensus sit; Offerimus communicantes, id est, inter nos vniti, & coniuncti, ut decet membra eiusdem corporis; & præterea memoriã Sanctorum venerantes. Id probat Micrologus optima ratione; nam in Natali, Epiphania, Pascha, Ascensione, & Pentecoste, post illud: *Communicantes*, additur, *& diem sacratissimum celebrantes, &c.* & paulò post, *sed & memoriã venerantes, &c.* vbi apertè videmus, illud *Communicantes*, non coniungi cum memoria Sanctorũ, sed per se manere, & ad solos offerentes referendum esse.

SEXTA obiectio est Georgij Maioris, qui ordinè reprehendit illorũ verborum: *Vt accepta habeas, et benedicas hæc dona*. prius em̄ debent esse benedicta, quàm acceptentur à Deo.

SED facilis est solutio. Nam ut est oblatio duplex, ut supra diximus, vna rei consecrandæ, altera rei consecratæ; ita est acceptatio duplex; benedictio autem, & sanctificatio vnã earum oblationum, & acceptationum sequitur, alteram præcedit. Vnde sicut hoc loco, vbi agitur de prima acceptatione, postponitur benedictio: ita paulò post in illa oratione: *Quam oblationem tu Deus in omnibus, benedictam, adscriptam, ratam, acceptabilem facere digneris*; vbi agitur de posteriore acceptatione, præponitur benedictio.

Gggg

SEPTIMA

SEPTIMA obiectio est Zvinglij, qui non probat *Memento Domine famulorum, &c. Videmur enim, ut ipse metuere, ne Deus obliuiosus sit; & ideo tanquam immemor eum commonescere velle.*

SED videtur ipse potius obliuioni mandasse Scripturarum loquutiones, aut certè si earum meminerat, Spiritum sanctum corrigere voluisse: quid enim in Scriptura frequenter occurrit, quam *Memento, vel recordate Domine!* *Videndum 32. v. 13. Deuteronomium 9. v. 27. Iudicum 16. v. 28. Regum 20. v. 3. 2. Esdra 5. v. 19. Psalm. 131. v. 1. Lucæ 23. v. 42. & alibi.* Nec solùm in Scriptura passim legimus: *Memento Domine* sed etiam, quod videtur mirabilius: *Ne obliuiscaris, vel, Ne obliuisceris,* ut *Psalm. 9. v. 32. Psalm. 12. v. 2. Psalm. 41. v. 10.* alibi, in Psalmis potissimùm: porro dicitur Deus per memoriam phoram obliuisci, quando non iuuat, & contra recordari quando iuuare incipit.

OCTAVA obiectio est eiusdem Maioris, qui ponderat verba: *Pro quibus tibi offerimus, vel qui tibi offerunt,* & illam correctionem; *vel qui tibi offerunt,* apertè contra Canonem loqui de eleemosynis, quas populus offert altari pro pauperibus: proinde non rectè nunc queri ad sacrificium Eucharistiæ.

Huc etiam pertinet PRIMA obiectio Kemnitii, quæ pertendit ad decem, quas facit contra Canonem in 2. part. *Exortatio* pag. 839. & sequentibus. Nam prima obiectio solum habet, olim verba Canonis dirigi consueuisse ad benedictionem & commendandas eleemosynas; nunc autem perperam ad mimicam representationem sacrificii: & præterea rectè offerri Deo panem pro Ecclesia. Cuius obiectio prior desumpta est ex argumento Maioris, quod iam respondimus: pars posterior ex argumento Lutheri, quod paulo solutum est.

RESPONDEO; Non est illa correctio, sed distinctio sententia, propter duos ordines eorum, quos sacerdos Deo commendauerat: alij enim sunt absentes, pro quibus offerunt ipsi actu non offerunt; alij sunt præsentibus, qui simul cum sacerdote offerunt astando, & consentiendo. Hic igitur est sensus eorum verborum; *Memento Domine talium, & talium absentium, & omnium etiam circumstantium, atque presentium, pro quibus omnibus offerimus, vel etiam qui sunt*

biscum desiderio, & consensu offerunt. Non pertinere autem preces vllas Canonis ad commendandas eleemosynas, quod falsò assumunt Maior, & Kemnitius, ex toto contextu Canonis cognosci potest. Nam INPRIMIS hæc dona, quæ nominantur in Canone, dicuntur offerri Deo pro Ecclesia, pro Papa, pro Rege, pro omnibus Orthodoxis; at eleemosynæ non solent offerri, nisi pro iis, qui eas dederunt. DEINDE de eadem oblatione, quæ nominata est in principio Canonis, quæ isti volunt ad eleemosynas pertinere, subiungitur paulò infra: *Hanc igitur oblationem seruitutis nostræ, &c.* vbi apertè ostenditur eam oblationem esse propriè sacrificium, quippe quæ per ministerium sacerdotum Domino offertur: & paulò post de eadem dicitur: *Quam oblationem tu Deus in omnibus, quasumus, benedictam, &c. Et nobis corpus, & sanguis fiat dilectissimi Filij tui, &c.* vbi manifestè videmus in toto Canone de illa oblatione mentionem fieri, quæ per consecrationem efficitur corpus, & sanguis Domini. DENIQUE omnes expositores Liturgiæ, tum Græci, vt Germanus, & Cabasilas, tum Latini: vt Alcuinus, Amalarius, & ceteri totum Canonem explicant de Eucharistia.

NONA obiectio est Kemnitij, quam SECUNDO loco ipse ponit; ponderat enim ipse illud verbum: *Pro quibus tibi offerimus, vel qui tibi offerunt hoc sacrificium laudis:* ac vult Canonem iuxta antiquum ritum agere hoc loco de sacrificio spirituali, quod consistit in laude Dei, & gratiarum actione pro redemptione acquisita in cruce. Deinde hoc fundamento posito, reprehendit Catholicos, tum quod sacrificium laudis mutauerint in silentiarium murmur sacerdotis, tum quod sacrificium laudis pro redemptione in cruce acquisita detorserint ad representationem sacrificuli pro impetranda, & promerenda redemptione animarum.

RESPONDEO; Hæc obiectio, vt etiam superior, & aliquot sequentes, non sunt contra Canonem, sed contra intentionem sacerdotum, qui Canonem recitant: siquidem verba Canonis ipsemet dicit posse accipi de sacrificio laudis, vel de eleemosynis, &c. Proinde istæ obiectiones nõ multum ad rem faciunt: siquidem propositum Kemnitio erat, demonstrare multos errores in ipso Canone inueniri, vt patet ex pagina 839. vbi sic loquitur: *Tanquam in tabella spectandum proponemus, quos errores, & que vitia Pontificius Canon contineat.*

Hæc ibi. At ubi incepit istos errores enumerare, nõ tam re-
ba Canonis reprehendit, quàm sacerdotes, qui ea vel sub-
sa voce recitant, vel detorquent ad repræsentationem.

DEINDE falsa sunt ea, quæ in argumento Kemnitius mo-
re suo assumit, & non probat. PRIMVM enim falsum est, per
sacrificium laudis, cuius in Canone fit mentio, debere accipi
sacrificium spirituale, quod in laude, & gratiarum actione
consistit: significatur enim ea voce sacrificium veri corpo-
ris DOMINI, quod sacrificium laudis dicitur, quia pat-
lud DEVS magnoperè laudatur, & gratiæ illi aguntur, pro
summis eius in nos beneficiis: vnde etiam sacrificium hoc
charisticum meritò nominatur. Id ita esse patet. PRIMVM
ex ipso Canone; nam de hoc sacrificio laudis paulò post be-
quens Ecclesia, à Deo petit, vt hanc oblationem benedictio-
dignetur, & efficere corpus dilectissimi Filij sui. Dicitur
idem patet ex Augustino, qui ipsam Eucharistiam non hoc
appellat sacrificium laudis, vt lib. I. contra aduers. leg. & Pro-
phet. ca. 20. vbi bis, terque sacrificium laudis vocat id, quod
ferimus secundum ordinem Melchisedech, ex pane, vinoque
fectum. Quod si sacrificium laudis, non sunt laudes, quæ
tur voce, sed est ipsa oblatio corporis Domini; inquit
falsum quod Kemnitius dicit, nos cõuertisse sacrificium
dis in silentiarium murmur; non enim in voce, sed in actu
hoc sacrificium consistit. Et falsum est etiam, quod Kemnitius
addit, nos detorxisse sacrificium laudis ad mimicam repræ-
tationem: non enim rei præteritæ repræsentatio, sed vera
realis oblatio præsentis corporis Domini est sacrificium
quod nos propriè in Ecclesia immolamus.

DECIMA obiectio, & Kemnitij TERTIA, est contra
verba Canonis: *Reddunt tibi vota sua aeterno Deo Sine, et*
Dicit enim Kemnitius, olim in Ecclesia vsum fuisse, vt
illa verba Psalm. 116. *Vota mea Domino reddam, gratias ag-*
rentur Deo pro beneficiis; sed nunc sublato antiquo
Canonem Missæ referre illa verba ad Missas votiuas, quæ
ta pecunia celebrari iubentur.

RESPONDEO; Ista omnia calumniæ, & mendaciæ sunt
enim Canon per vota intelligit Missas votiuas, sed pia desin-
ria, & oblationem astantis populi; dicuntur enim hæc verba
in omnibus Missis etiam non votiuas, & ab iis, qui pecuniam
nunquam accipiunt, vel acceperunt pro Missæ celebratione.

Sed Kemnitijs probare debuisset aliquo testimonio, quæ tam audacter affirmat.

VNDECIMA obiectionis, quæ est Kemnitij *QUARTA*, est contra illud: *Et memoriam venerantes*; obiicit enim Kemnitijs, quod olim in Ecclesia vsus fuerit prædicandi memorias Martyrum, & certamina, ac victorias ipsorum: nunc autem Canon Missæ solùm præscribat memoriam per nominum recitationem, idque submissa voce.

SED & in hac obiectione, præter calumnias, & mendacia inuenimus nihil. Veteres enim non in Liturgia, sed in concionibus, & lectionibus Martyres prædicabant, quod & nos facimus tum in concionibus ad populum, tum in lectionibus, quæ assidue decantantur in Horis Canonicis: alioqui profertur ex Liturgia Basilij, vel Chrysostomi, vel qualibet alia, iste vsus prædicandi res gestas Martyrum; certè nihil in eis nisi nomina inueniuntur, vt in nostra Liturgia cernimus.

DVODECIMA obiectionis, quæ est *QUINTA* Kemnitij, pugnat cõtra inuocationem, quæ annectitur memoriæ Sanctorum: sed nihil noui adfert præter ea, quæ supra refutauimus, cum ageremus de Missis in honorem Sanctorum, cap. 8.

CAPVT XXII.

De veritate secunda orationis Canonis.

ALTERA oratio Canonis incipit in illis verbis: *Hanc igitur oblationem seruitutis nostræ, &c.* in qua continentur quatuor petitiones. *PRIMA*, vt oblationem nostram Deus placatus accipiat. *SECUNDA*, vt dies nostros in sua pace disponat. *TERTIA*, vt ab æterna damnatione nos eruat. *QUARTA*, vt in electorum grege nos numeret.

Contra hanc orationem est *PRIMA* obiectionis Lutheri: *Hic rursus, inquit, offert panem, & vinum, & fideles liberentur ab æterna damnatione. Tantam efficaciam panis, & vino tribuunt: nam ad hanc redemptionem nullius est momenti mors, & passio Filij Dei.*

RESPONDEO; Calumniæ sunt, non argumenta, quæ hinc à Luthero obiiciuntur: non enim sacerdos orat, vt per oblationem panis, & vini liberemur ab æterna damnatione, sed orat Deum, vt ipsam oblationem panis, & vini accipiat, vt materiã sacrificij futuri, & eam videlicet benedicat, & sanctificet.

Gggg 3 Deinde